

Město Odry

Gmina
Pietrowice
Wielkie

Gmina Pietrowice Wielkie

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

„Budowa infrastruktury turystycznej przy nowopowstałych wieżach widokowych na terenie Euroregionu Silesia”
nr projektu CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_013/0001976, jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu
Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa RP „Przekraczamy granice”

Gmina Pietrowice Wielkie a Miasto Odry

Gmina Pietrowice Wielkie (niem. Groß Peterwitz, cz. Velké Petrovice) położona jest w województwie śląskim, w powiecie raciborskim, siedziba gminy Pietrowice Wielkie. Obszar Gminy charakteryzują urodzajne gleby najwyższej klasy, stąd na terenie Gminy znajdują się wieloarealowe gospodarstwa rolne.

W alfabetycznym spisie miejscowości na terenie Śląska wydanym w 1830 roku we Wrocławiu przez Johanna Knie wieś występuje pod polską nazwą Wielki Pietrowice oraz zgermanizowaną - Groß Peterwitz

Historycznie miejscowość leży częściowo na ziemi kietrzańskiej w tzw. polskich Morawach, czyli na obszarze dawnej diecezji ołomunieckiej oraz częściowo na Górnym Śląsku. Po raz pierwszy wzmiankowano ją w 1373. Dwie trzecie miejscowości należało przez stulecia do Margrabstwa Moraw, jako część kietrzańskiej enklawy morawskiej na Śląsku, nawet po wydzieleniu z niego księstwa opawskiego.

Po wojnach śląskich miejscowość znalazła się w granicach Prus. Pomimo przynależności do diecezji ołomunieckiej w 1798 większość gospodarzy (tj. 118) było śląskimi Polakami a 43 Morawianami. Według spisu z 1910 była ona zamieszkała w 61 % przez czeskojęzycznych Morawców, a o 18 % było polskojęzycznymi Ślązakami.

W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa katowickiego a obecnie należy do Województwa Śląskiego.

W związku z wieloma historycznymi wątkami związanymi z przynależnością Gminy Pietrowice do Moraw, od lat prowadzona jest polsko-czeska współpraca. I tak w 2018 roku nawiązana została współpraca z miastem Odry w celu uatrakcyjnienia terenu wokół świeżo powstałych wież widokowych, które między innymi tworzą „Ślązak wież i platform widokowych Euroregionu Silesia”. Inwestycje współfinansowane są ze środków funduszu mikroprojektów Euroregionu Silesia.

Obec Velké Petrovice a město Odry

Obec Velké Petrovice (něm. Groß Peterwitz, pol. Pietrowice Wielkie) se nachází ve Slezském kraji v Polsku (pol. województwo śląskie) v okrese Ratiborž (pol. Racibórz), sídlo obce Velké Petrovice (obec - v tomto případě pochází jako pol. gmina). Území je charakterizováno úrodnou, prvotřídní půdou, proto jsou v obci víceúčelové hospodářství a statky.

V abecedním seznamu měst ve Slezsku, zveřejněném Johannem Knie v roce 1830 ve Vratislavi, se vesnice objevuje pod polským názvem Wielki Pietrowice a v germanizované formě - Groß Peterwitz.

Historicky leží vesnice částečně na ketřanském území (pol. ziemia kietrzańska), na tzv. Polské Moravě. Polská Morava je oblast bývalé olomoucké diecéze a částečně Horního Slezska. Poprvé byla zmíněna v roce 1373. Po staletí patřily dvě třetiny vesnice Moravskému markrabství jako součást ketřanské moravské enklavy ve Slezsku, dokonce i po oddělení Opavského knížectví.

Po slezských válkách se obec ocitla na území Pruska. Přestože patřila k olomoucké diecézi, byla v roce 1798 většina hospodářů (tj. 118) slezskými Poláky a 43 Moravany. Podle sčítání lidu z roku 1910 byla vesnice z 61 % obydlena českými mluvícími Moravany a z 18 % polsky mluvícími Slezany.

V letech 1975–1998 patřila obec administrativně katovickému kraji (pol. województwo śląskie) a nyní patří kraji slezskému (pol. województwo śląskie).

V souvislosti s řadou historických vazeb, souvisejících s příslušností obce Velké Petrovice k Moravě, polsko-česká spolupráce probíhá již roky. V roce 2018 byla navázána spolupráce s městem Odry, aby byla oblast, která tvoří „Stezku rozhleden a vyhlídkových míst Euroregionu Silesia“, atraktivnější. Investice jsou realizovány v rámci fondů Mikroprojektů Euroregion Silesia.

1 Pietrowice Wielkie

Pątniczny Kościółek pw. Św. Krzyża

Pątniczny Kościółek pw. Św. Krzyża w Pietrowicach Wielkich – zbudowany w roku 1667r., oddalony jest ok 2 km od centrum miejscowości. Położony w uroczej dolince, otoczony drzewami. Na zewnątrz świątyni znajduje się drewniana ambona i dzwonnica z dwoma dzwonami oraz uzupełnienie sanktuarium jest neogotycka kaplica z 1899r. z „cudownym źródłem”. Co roku odbywa się do Kościołka wielkanocna procesja konna, w której uczestniczą parafianie wraz z proboszczem. Objazdzają okoliczne pola, co wg. przekonania chroni je przed kłeskami. W dniach 03.05 i 14.09. wypadają uroczyste odpusty, podczas których msze odpustowe tradycyjnie odprawiane są w języku polskim, czeskim i niemieckim.

Poutní kostel sv. Kříže ve Velkých Petrovicích

Poutní kostel sv. Kříže ve Velkých Petrovicích byl postaven v roce 1667 a nachází se asi 2 km od centra obce. Stojí v půvabném údolí obklopený stromy. Kostel má venkovní dřevěnou kazatelnu a zvonici se dvěma zvonky.

Svatyni doplňuje novogotická kaple z roku 1899 se „zázračným pramenem“. Každý rok se zde koná Velikonoční jízda, které se účastní farníci spolu s farářem. Objíždějí okolní pole, aby místo – dle pověr – chránili před živelnými pohromami. Ve dnech 3. května a 14. září se konají slavnostní odpusty, při nichž se tradičně vedou bohoslužby v polštině, češtině a němčině.

Tężnia solankowa

Tężnia solankowa znajduje się na wzgórzu obok kościółka pw. Św. Krzyża. Została oddana do użytku wiosną 2020r. Tężnia to drewniana budowla, zbudowana z drewna iglastego, gałązek brzoźowych i urządzeń do pompowania solanki. Dzięki konstrukcji budowli, tworzy się mikroklimat – zbliżony do klimatu nadmorskiego. Obiekt jest udostępniany w okresie od początku kwietnia do końca października.

Gradovna

Gradovna se nachází na kopci vedle kostela sv. Kříže. Do provozu byla uvedena na jaře 2020. Gradovna je postavena ze dřeva jehličnanů, březových větvíček a solankového čerpacího zařízení. Struktura budovy vytváří mikroklima přibližně přímořského podnebí. Zařízení je dostupné od začátku dubna do konce října.

📍 Pietrowice Wielkie

2

Wieża widokowa

Wieża widokowa usytuowana jest przy wjeździe na parking przy drewnianym kościółku św. Krzyża. Wysokość łącznie z krzyżem to 22,83 m, ostatni podest znajduje się na wysokości 17,5 m. Na szczycie prowadzi sto schodków. Z wieży rozpościera się widok na Bramę Morawską, obniżenie oddzielające Sudety od Karpat.

Vyhlídková věž

Vyhlídková věž se nachází u dřevěného kostelíku sv. Kříže, u vjezdu na parkoviště. Výška včetně kříže na vrcholu činí 22,83 m, poslední plošina se nachází ve výšce 17,5 m. Na vrchol vede 100 schodů. Věž má výhled na Moravskou bránu, oddělující Sudety od Karpat.

Skwer

Skwer w Centrum Pietrowic Wielkich wraz z palcem zabaw. W centrum miejscowości stworzono urokliwe miejsce wypoczynku dla mieszkańców i turystów. Ciekawy architektonicznie obiekt, z fontanną, miejscami do siedzenia. Ok. 100m dalej na ul. Wyzwolenia, usytuowano rozległy, bogato wyposażony plac zabaw dla dzieci.

Pás zeleně

Pás zeleně v centru obce Velké Petrovice s dětským hřištěm vytváří kouzelné odpočinkové místo pro místní obyvatele i turisty. Jedná se o architektonicky zajímavý objekt s fontánou a místy k sezení. Cca o 100 metrů dále, na ulici Wyzwolenia, se nachází rozsáhlé, bohatě vybavené dětské hřiště.

3

📍 Pietrowice Wielkie

Budynki w zabudowie frankońskiej

Wieś Pietrowice Wielkie ułożona jest w układzie owalnicowym, ze zwartą zabudową. W miejscowości zachowały się zagrody frankońskie z poł. XIX w., w jednej z nich, przy ul. 1 Maja 45, znajduje się wewnątrz z XIX-wieczną wotywną figurą Chrystusa Zmartwychwstałego. Figura jest jednym z symboli Wielkanocnej procesji konnej.

Franská zástavba

Vesnice Velké Petrovice má oválný půdorys s kompaktní zástavbou. V obci se zachovaly franské usedlosti z poloviny 19. století. V jedné z nich, na ulici 1 Maja 45, se ve výklenku nachází votivní socha zmrtnýchvstalého Krista z 19. století, která je jedním ze symbolů Velikonoční jízdy.

4

📍 Pietrowice Wielkie

Kapliczka

Na ul. Główniej Pierwsza kapliczka została zabudowana pod koniec XVIII w. Na początku lat 70, została zburzona i w jej miejscu powstał nowy obiekt. W roku 2010 rozpoczęły się prace mające na celu rozbudowę kaplicy, 24 czerwca 2012r. kaplica została poświęcona. W centrum miejscowości przy ul. Główniej – naprzeciw Kaplicy - znajduje się plac zabaw, plac piknikowy z zadaszeniem, siłownia oraz boisko do siatkówki plażowej.

Kaplička

Na ulici Główna byla první kaplička postavena na konci 18. století. Na začátku 70. let 20. století byla zbourána a na jejím místě postavena nová. V roce 2010 začaly práce zacílené na rozšíření kaple, 24. června 2012 byla kaple vysvěcena. Uprostřed vesnice se na ulici Główna – naproti kapli – nachází dětské hřiště, místo pro piknik se zastřešením, venkovní posilovna a hřiště na plážový volejbal.

5

📍 Kornice

6 Krowiarki

Zespół pałacowo-parkowy w Krowiarkach

do 1945r. był siedzibą rodów Strachwitz, Gaschin i Donnersmarck. Został zbudowany na miejscu drewnianego dworu, który pochodził z XVII wieku przez Ernesta Joachima Strachwitza w 1826 r. W latach 1852-1877 pałac przebudowano oraz powstał park. Obecnie pałac jest niezamieszkały. Mauzoleum na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Krowiarkach, usytuowane jest w południowo-wschodnim narożniku parku. Neoklasycyści budowla powstała około 1870 roku na planie krzyża. Budowla nakryta jest kopułą, szczyt znajduje się świetlik.

Pałacowy a parkowy kompleks w Kravařích

Komplex v Kravařích (pol. Krowiarki) byl do roku 1945 sídlem rodiny Strachwitz, Gaschin a Donnersmack. Byl postaven v roce 1826 Ernestem Joachimem Strachwitzem na místě dřevěného panského domu ze 17. století. V letech 1852-1877 byl palác přestavěn a založen byl park. Palác je v současné době neobydlený. V jihovýchodním rohu parku se nachází mauzoleum. Neoklasiciční budova vznikla kolem roku 1870 na křížovém půdorysu. Budova je zakrytá kopulí, ve vrcholu je umístěn světlík.

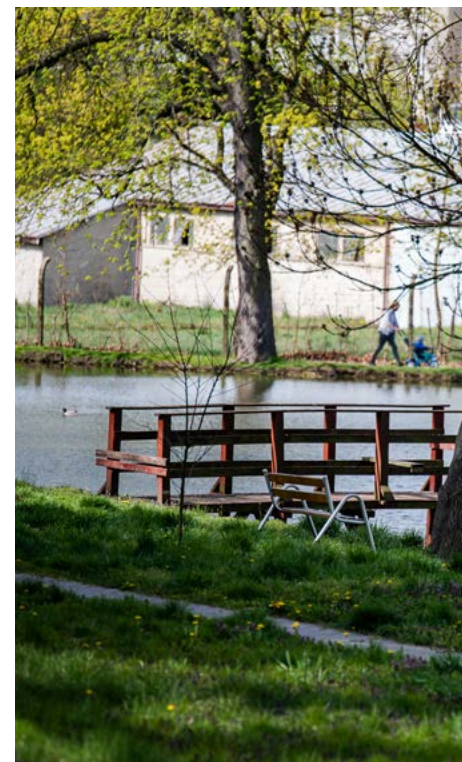
Zielone Centrum

w Krowiarkach, jest punktem centralnym miejscowości. Znajduje się tam plac zabaw, siłownia na wolnym powietrzu, wiata piknikowa z grilem i miejscem na ognisko oraz boisko do siatkówki. Atrakcją Zielonego Centrum jest staw rybny, gdzie co roku odbywają się zawody wędkarskie.

Zelené centrum

V Kravařích je „Zelené centrum“ středobodem vesnice. Nachází se tam dětské hřiště, venkovní posilovna, zastřešené místo pro piknik s grilem, místo k posezení u ohně a hřiště pro plážový volejbal. Součástí „Zeleného centra“ je rybník, kolem něhož se každý rok konají rybářské závody.

7 Krowiarki

Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej

(ul. Raciborska) – obok budynku w specjalnym pomieszczeniu wyeksponowana jest ręczna sikawka konna. Jednostka otrzymała ją w 1933r. Sikawka została wyprodukowana w zakładzie Braci Kieslich w Paczkowie. Zabytkowa sikawka jest w bardzo dobrym stanie i jest w pełni sprawna.

Zbrojnice Sdružení dobrovolných hasičů

Na Raciborské ulici, vedle budovy zbrojnice, se nachází speciální místnost s exponovanou ruční koňskou stříkačkou, která byla jednotce předána v roce 1933. Stříkačka byla vyrobena v dílně bratrů Kieslichových v Pačkově (pol. Paczków). Historická stříkačka je ve velmi dobrém stavu a pořád plně funkční.

8 Lekartów

Kamienny krzyż pokutny

Na ul. Raciborska 22 można zobaczyć kamienny krzyż pokutny zwany cyrylikiem, typu maltańskiego. Dawniej widoczna była na nim wyryta kosa. Wg miejscowej tradycji, w miejscu usytuowania miała miejsce tragiczna bójka dwóch braci.

Kamenný smírčí kříž

Na ulici Raciborska 22 je možné obdivovat kamenný smírčí kříž maltánského typu, tzv. cyrylík. Kdysi na něm byla vyrytá kosa. Dle místní tradice se na místě kříže kdysi odehrála rvačka dvou bratrů s tragickými následky.

9 Lekartów

Pałac dworski

Pałac dworski na ul. Długiej został wzniesiony pod koniec XIX w. przez firmę Georg Lüthge na miejscu wzmiankowanego w 1610 r. zamku z kaplicą, obok pałacyku znajdują się zabudowania folwarku (oficyna, stodoła oraz mur z bramą).

Zámeček

Koncem 19. století byl na ulici Długa podnikem Georga Lüthgeho postaven zámeček na místě původního hradu s kaplí (zmíněného již v roce 1610). Vedle zámečku stojí hospodářské budovy statku (postranní křídlo, stodola a zeď s bránou).

📍 Samborowice

10

Kapliczka św. Anny

Kapliczka św. Anny ul. Opawska, znajduje się kilkadziesiąt metrów od budynków dworskich, stojąca w Samborowicach przy wąwozie zwanym Hohlweg`iem. Barokowa kaplica św. Anny, została postawiona w 1770r., wewnątrz znajduje się obraz św. Anny, św. Joachima i Najświętszej Marii Panny.

Kaple sv. Anny

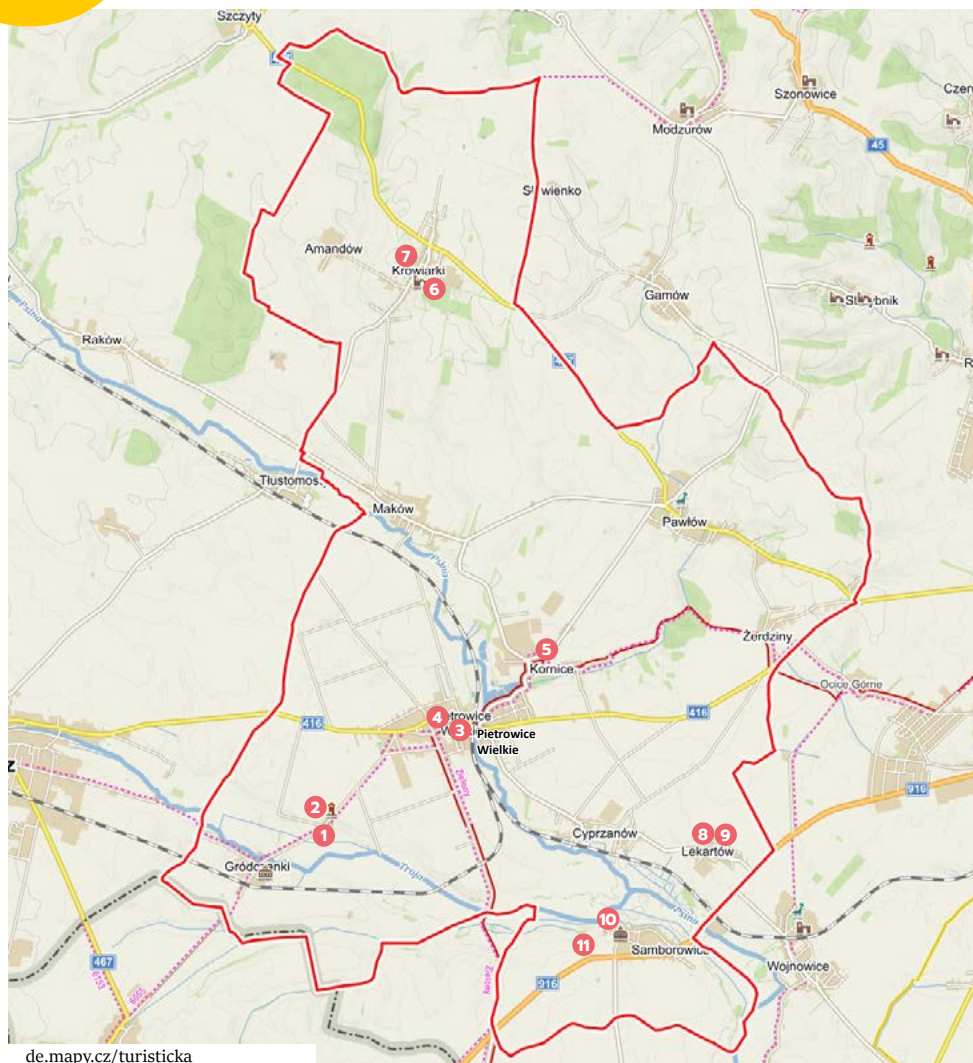
Kaple sv. Anny na Opawské ulici v Šamařovicích (pol. Samborowice) se nachází několik set metrů od dvorní zástavby, u úžlabiny zvané Hohlwegem. Barokní kaple sv. Anny byla postavena v roce 1770, uvnitř se nachází obraz sv. Anny, sv. Jáchyma a Nejsvětější Panny Marie.

11

📍 Samborowice

Mapa Gminy Pietrowice Wielkie

Źródła / Zdroje:

Gazeta Wyborcza: Bajkowy pałac nie tylko dla bogatych ludzi. 6 października 2009
Zabytki powiatu raciborskiego Grzegorz Wawoczny WAW Racibórz, 2007

Projekt / Návrh: Studio Michael Dyrszlag

Foto: Studio Michael Dyrszlag

Tekst / Text: Magdalena Siara-Liwj, Małgorzata Paletta

Druk / Tisk: Drukarnia Kolgraf Kołoch Jan

Rok: 2020